

**Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2014-404 d.d.
10 november 2014**

**(prof. mr. E.H. Hondius, voorzitter, prof. mr. M.L. Hendrikse en drs. L.B. Lauwaars,
leden en mr. I.M.L. Venker, secretaris)**

Samenvatting

Rechtsbijstandverzekering. Wachtijdregeling. Aangeslotene heeft het verzoek om dekking van Consument afgewezen met het argument dat de gebeurtenis waardoor het geschil is ontstaan binnen de wachtijd van de verzekering valt. De Commissie is van oordeel dat het geschil binnen de wachtijd valt en dat geen sprake is van een geval waarin de wachtijd niet geldt. Omstandigheden die meebrengen dat een beroep op de uitsluiting naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is, zijn niet gesteld of gebleken. Vordering afgewezen.

Consument,

tegen

Achmea Schadeverzekering N.V., gevestigd te Apeldoorn, hierna te noemen Aangeslotene.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:

- het dossier van de Ombudsman Financiële Dienstverlening;
- het door Consument ondertekende vragenformulier met bijlagen van 31 mei 2014;
- het verweerschrift van Aangeslotene;
- de repliek van Consument;
- de dupliek van Aangeslotene.

2. Overwegingen

De Commissie heeft het volgende vastgesteld.

Tussenkost van de Ombudsman Financiële Dienstverlening heeft niet tot oplossing van het geschil geleid. Beide partijen zullen het advies van de Commissie als bindend aanvaarden. Partijen zijn opgeroepen voor een mondelinge behandeling op 6 oktober 2014 en zijn aldaar verschenen.

3. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

- 3.1. Consument heeft een rechtsbijstandverzekering bij Aangeslotene. Op grond van de overeenkomst wordt de verzekering uitgevoerd door de Stichting Achmea Rechtsbijstand (hierna: de Stichting). Waar in het hiernavolgende over Aangeslotene wordt gesproken, is daaronder ook de Stichting begrepen.

- 3.2. Volgens het polisblad van 9 oktober 2013 is de ingangsdatum van de verzekering 1 april 2013 en is de gezinssamenstelling een tweepersoonshuishouden. Op het polisblad staat vermeld dat onder meer de rubriek 'Werk en inkomen' is verzekerd en dat voor deze dekking een wachttijd geldt van drie maanden vanaf 1 april 2013.
- 3.3. De toepasselijke Bijzondere voorwaarden Rechtsbijstandverzekering Algemeen deel bepalen onder 'Begripsomschrijvingen' het volgende:
- "Gebeurtenis**
Een bij het sluiten van de verzekering onvoorzien voorval of onvoorziene feitelijke omstandigheid, gelegen binnen de geldigheidsduur van de verzekering en na een eventuele wachttijd, dat de behoefte aan rechtsbijstand doet ontstaan. Een reeks van samenhangende voorvallen wordt beschouwd als één gebeurtenis. Het eerste voorval uit de reeks bepaalt of de gebeurtenis binnen de geldigheidsduur van de verzekering valt. Uit één gebeurtenis kunnen meerdere geschillen ontstaan.
- Geschil**
Een verschil van mening over rechten en plichten die ontstaan door een gebeurtenis.
(...)
- Wachttijd**
Een periode waarbinnen geen recht op rechtsbijstand bestaat, gerekend vanaf de ingangsdatum van de verzekerde dekking."
- Deze voorwaarden bepalen verder, voor zover van belang:
- "Het verzekerde risico**
Verzekerd is het risico dat verzekerde behoefte krijgt aan rechtsbijstand bij een (dreigend) geschil. Het is bij het afsluiten van de verzekering onzeker of deze behoefte zich zal voordoen.
- Wachttijd**
De van toepassing zijnde wachttijd wordt per verzekerde dekking op de polis vermeldt. De wachttijd is niet van toepassing in de volgende gevallen:
(...)
*- bij geschillen over een overeenkomst die na het sluiten van deze verzekering tot stand is gekomen;
- als deze verzekering direct aansluit op een andere rechtsbijstandverzekering die voor de gemelde kwestie dekking zou hebben geboden."*
- De Bijzondere voorwaarden Rechtsbijstandverzekering Werk en inkomen bepalen:
- "3. Soms geldt een wachttijd**
Het kan zijn dat u niet meteen bij het afsluiten van de verzekering recht heeft op juridische hulp. Er kan eerst een wachttijd gelden. Hoe lang de wachttijd is, staat op de polis."
- 3.4. Bij brief van 7 mei 2013 heeft de werkgever van Consument namens de Stichting Pensioenfonds Achmea (hierna: SPA) Consument het volgende bericht:
- "Via het Bestuursbureau van Stichting Pensioenfonds Achmea ontvingen wij bericht dat uw samenleving met mevrouw [...] per 1 februari 2010 is beëindigd. In deze brief leggen we uit wat dit voor uw pensioenaanspraken betekent.*
- Verwerking einde samenleving**
Mevrouw [...] heeft volgens de Pensioenwet recht op het, tot datum van einde van de samenlevingsovereenkomst, opgebouwde partnerpensioen. Wij hebben het einde van de samenleving verwerkt in onze administratie.
- Hoogte van pensioen**
Als bijlage ontvangt u een Overzicht pensioenverzekeringen. Op dit overzicht staan uw pensioenaanspraken na beëindiging van de samenleving vermeld.
(...)"
- 3.5. Naar aanleiding van de brief van 7 mei 2013 heeft Consument vragen gesteld aan de pensioenuitvoerder. De pensioenuitvoerder heeft daarop op 17 juni 2013 onder meer het volgende geantwoord:

“(…) Waar het om gaat is dat jij je handtekening onder een samenlevingsovereenkomst hebt gezet waarin is geregeld dat jullie over en weer jullie partner zullen aanmelden als partner in de pensioenregeling.

In onze pensioenregeling wordt partnerregeling en nabestaandenpensioen als hetzelfde gezien. Jij geeft aan dat jouw ex-partner geen recht heeft op een nabestaandenpensioen als gevolg van een gerechtelijke procedure. Graag zou ik deze uitspraak zien zodat ik dat kan voorleggen. Jij geeft ook aan dat een eerder verzoek van jouw ex-partner is afgewezen door het pensioenfonds. Dit is op basis van de gegevens die ons bekend zijn niet terecht geweest.

(…)”

- 3.6. Na een korte e-mailwisseling tussen Consument en de pensioenuitvoerder heeft de pensioenuitvoerder Consument per e-mail van 12 juli 2013 het volgende bericht:

“(…) De vraag over het afgesplitste bijzonder nabestaandenpensioen hebben wij bestudeerd en kunnen je als volgt berichten.

Vraagstelling

De kern van de vraag is wat ons betreft: Is de aanmelding van de partner noodzakelijk voor het toekennen van een (bijzonder) partnerpensioen? Deze vraag hebben wij juridisch laten onderzoeken.

Antwoord

Op grond van het huidige pensioenreglement (dat is ingegaan per 1-1-2009) is aanmelding NIET noodzakelijk voor de verkrijging van een partnerpensioen. In geval van overlijden gaat [de pensioenuitvoerder] altijd over tot het uitkeren van het nabestaandenpensioen indien wordt voldaan aan de reglementaire voorwaarden (ook als er in eerste instantie geen partner bekend is bij [de pensioenuitvoerder]).

(…)

Procesgang

Het informeren over de aanvraag voor bijzondere nabestaandenpensioen is iets wat ongelukkig verlopen. Wij hadden je in dit kader eerder op de hoogte moeten brengen van de aanvraag en het besluit van [de pensioenuitvoerder] hierover. In het vervolg zullen wij hier beter op letten. Indien je vragen hebt of behoefte hebt aan verdere uitleg ben ik daartoe graag bereid.”

- 3.7. Op 25 juli 2013 doet Consument een beroep op zijn rechtsbijstandverzekering voor een geschil met de pensioenuitvoerder. Hij schrijft over dit geschil, voor zover van belang: “[de ex-partner] is door de deelnemer [Consument] niet aangemeld als partner tijdens de samenleving. (...) Op 9 april 2013 wordt door de rechtshulpverlener van [de ex-partner] een verzoek ingediend bij de voorzitter van de Raad van Bestuur van [werkgever Consument]. Aan [de voorzitter] werd het verzoek voorgelegd te bemiddelen om [de ex-partner] in aanmerking te laten komen voor een bijzonder nabestaandenpensioen, dat recht geeft op uitkering indien de deelnemer [Consument] eerder overlijdt dan [de ex-partner]. Op 7 mei 2013 ontving ik van [werkgever Consument] namens [de pensioenuitvoerder] een brief dat volgens de pensioenwet [de ex-partner] recht heeft op het tot datum van einde van de samenlevingsovereenkomst opgebouwd partnerpensioen. In de brief was verder geen enkele toelichting gegeven. (...) SPA handelde autonoom zonder voorinformatie of vooroverleg met mij, als deelnemer in het pensioenfonds. Na vele e-mail en herinneringen ontving ik op 12 juli 2-013 onderstaand antwoord. (...). Het gaat concreet om het met terugwerkende kracht toekennen door [de pensioenuitvoerder] van een bijzonder nabestaandenpensioen aan een voormalige partner van een deelnemer, zonder aanmelding of akkoord van de betreffende deelnemer. (...).”

3.8. Aangeslotene heeft het verzoek om rechtsbijstand bij brief van 26 juli 2013 afgewezen met het argument dat de gebeurtenis waaruit het geschil is ontstaan binnen de wachttijd is gelegen.

4. De vordering en grondslagen

4.1. Consument vordert dekking onder de verzekering voor het geschil met de pensioenuitvoerder.

4.2. Deze vordering steunt kort en zakelijk op de volgende grondslagen:

- Bij brief van 12 juli 2013 heeft de pensioenuitvoerder een definitief standpunt ingenomen over het nabestaandenpensioen en de aanspraken daarop van de ex-partner van Consument en naar aanleiding hiervan is de behoefte om rechtsbijstand ontstaan. Deze gebeurtenis was bij het sluiten van de verzekering onvoorzien en vond plaats na de wachttijd van de verzekering.

4.3. Op de stellingen die Aangeslotene aan haar verweer ten grondslag legt, wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

5. Beoordeling

5.1. Aan de orde is de vraag of Consument voor het geschil met de pensioenuitvoerder recht heeft op rechtsbijstand op grond van zijn rechtsbijstandverzekering en meer in het bijzonder de vraag of de gebeurtenis waardoor het geschil is ontstaan binnen de wachttijd van de verzekering valt. Voorop staat dat een geschil onder de verzekering is gedekt wanneer de gebeurtenis waardoor het geschil is ontstaan, plaats heeft gevonden binnen de geldigheidsduur van de verzekering waarbij geldt dat een reeks van samenhangende voorvallen wordt beschouwd als één gebeurtenis en dat het eerste voorval uit de reeks bepaalt of de gebeurtenis binnen de geldigheidsduur van de verzekering valt. Op grond van de Bijzondere voorwaarden Werk en inkomen en het polisblad voor de rubriek Werk en inkomen geldt een dekkingsuitsluiting voor geschillen over gebeurtenissen die binnen de wachttijd van drie maanden vanaf de ingangsdatum van de verzekering, in het onderhavige geval 1 april 2013, hebben plaatsgevonden. Van belang is dus wanneer het eerste voorval heeft plaatsgevonden waardoor het geschil is ontstaan.

5.2. Consument stelt dat het geschil is ontstaan naar aanleiding van de brief van de pensioenuitvoerder van 12 juli 2013. Hij voert daartoe aan dat de pensioenuitvoerder eerst bij die brief een definitief standpunt heeft ingenomen ten aanzien van het bijzonder nabestaandenpensioen en dat de pensioenuitvoerder in afwachting van informatie van de zijde van Consument tot dat moment iedere beslissing heeft aangehouden. Consument stelt dat hij dus pas op 12 juli 2013 kon weten dat een geschil met de pensioenuitvoerder zou ontstaan. De brief van 7 mei 2013 betreft het partnerpensioen van zijn ex-partner en daarover is met de pensioenuitvoerder geen geschil ontstaan. Aangeslotene heeft gesteld dat de brief van 7 mei 2013 als eerste voorval en dus als gebeurtenis in de zin van de verzekeringsvoorwaarden moet worden aangemerkt nu daarin staat wat de gevolgen zijn van de beëindiging van de samenlevingsovereenkomst voor de pensioenaanspraken van Consument.

5.3. De Commissie overweegt als volgt. Het pensioenfonds heeft Consument bij brief van 7 mei 2013 meegedeeld dat het beëindigen van de samenlevingsovereenkomst meebrengt dat de

ex-partner van Consument recht heeft op partnerpensioen. Hieruit kon Consument reeds opmaken dat de beëindiging van de samenlevingsovereenkomst pensioenaanspraken zou opleveren voor zijn ex-partner. De brief heeft bij Consument in elk geval vragen opgeroepen en naar aanleiding van aanvullende informatie van Consument heeft het pensioenfonds bij brief van 12 juli een definitief standpunt ingenomen. Dit brengt mee dat de brief van 7 mei 2013 als gebeurtenis in de zin van de verzekeringsvoorwaarden dient te worden aangemerkt. Hieraan doet niet af dat in de brief van 12 juli 2013 een en ander nader is gespecificeerd als nabestaandenpensioen waarover het uiteindelijke geschil tussen Consument en de pensioenuitvoerder gaat. Zowel de brief van 7 mei 2013 als de brief van 12 juli 2013 betreft de pensioenaanspraken van de ex-partner als gevolg van de beëindiging van het samenlevingscontract en kunnen daarom niet worden aangemerkt als twee losstaande gebeurtenissen. Nu 7 mei 2013 binnen de wachttijd van de verzekering valt, bestaat in beginsel geen recht op dekking.

- 5.4. De volgende vraag die ter beantwoording voor ligt, is of sprake is van een geval waarin op grond van de onder r.o. 3.3. genoemde Bijzondere Voorwaarden geen wachttijd geldt. Consument heeft aangevoerd dat zijn ex-partner voor de ingangsdatum van deze verzekering een rechtsbijstandverzekering had waaronder ook de rubriek Werk en Inkomen was verzekerd en verder dat het gaat om een geschil over een overeenkomst na het sluiten van de verzekering. De Commissie volgt het verweer van Aangeslotene dat de verzekering van Consument niet aansluit op een verzekering die voor het geschil met de pensioenuitvoerder dekking zou hebben geboden omdat Consument onder de verzekering van zijn ex-partner niet was verzekerd en de eigen rechtsbijstandverzekering die Consument voor 1 april 2013 had geen dekking voor de betreffende rubriek bood. Ook het argument van Consument dat het geschil gaat over een overeenkomst die na het sluiten van de verzekering tot stand is gekomen, kan niet tot toewijzing leiden nu, zoals Aangeslotene terecht aanvoert, de pensioenovereenkomst niet na de ingangsdatum van de verzekering is gesloten.
- 5.5. Consument voert verder aan dat Aangeslotene zich niet op de wachttijd kan beroepen omdat de wachttijd eenzijdig en zonder voorafgaand overleg tussen Aangeslotene en Consument is vastgesteld en de wachttijd volgens de voorwaarden voorwaardelijk is waarmee de verzekeraar niet de zekerheid biedt die zij op grond van de verzekeringsvoorwaarden wel dient te bieden. Aangeslotene heeft, aldus Consument, niet onderbouwd waarom in dit geval een beroep op de wachttijd gerechtvaardigd is en een uitleg van de bepaling over de wachttijd conform het Haviltex-criterium (HR 13 maart 1981, NJ 1981,635), althans *contra proferentem*, brengt mee dat de bepaling in het voordeel van Consument moet worden uitgelegd. Aangeslotene heeft hiertegen aangevoerd dat de verzekeringsovereenkomst een meersijdige handeling is en dat Consument zich bij het sluiten van de verzekering akkoord heeft verklaard met de voorwaarden. De wachttijdregeling is dus niet eenzijdig door Aangeslotene opgelegd. De wachttijdregeling is niet onduidelijk of onredelijk zodat geen aanleiding bestaat om de regeling ten gunste van Consument uit te leggen. Daar komt bij dat Consument in dienst is bij de Stichting en de regeling dus kent.
- De Commissie stelt vast dat de wachttijdregeling onderdeel uitmaakt van de verzekeringsovereenkomst tussen partijen. Of voor de rubriek Werk en inkomen een wachttijd geldt, blijkt – volgens de Bijzondere voorwaarden Rechtsbijstandverzekering Werk en inkomen – uit de polis. De polis is op dit punt helder en vermeldt voor de

onderhavige rubriek een wachtttermijn van 3 maanden vanaf 1 april 2013. De polis is evenwel pas afgegeven op 9 oktober 2013. De verwijzing naar de polis had voor de Consument – zeker nu hij werknemer is van de Stichting - naar het oordeel van de Commissie aanleiding moeten zijn om in de periode voor 9 oktober 2013 bij de verzekeraar na te vragen welke wachtttermijn in het onderhavige geval van toepassing was. Het standpunt van Consument dat de regeling eenzijdig en zonder overleg of aankondiging aan hem is opgelegd, is onvoldoende gemotiveerd en vindt overigens ook geen steun in het dossier. Omstandigheden die meebrengen dat een beroep op de uitsluiting naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is, zijn niet gesteld en naar het oordeel van de Commissie ook niet gebleken.

- 5.6. Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, wordt de vordering van Consument afgewezen. Al hetgeen partijen verder nog hebben gesteld, kan niet tot een andere beslissing leiden en zal onbesproken blijven.

6. Beslissing

De Commissie wijst bij wege van bindend advies de vordering van Consument af.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor kifid.nl/consumenten/wie-behandelt-mijn-klacht/4#stappen-plan.